

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Одеського державного
університету внутрішніх справ
кандидат юридичних наук,
полковник поліції

В'ячеслав ДАВИДЕНКО

2026 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації Варинського Владислава Олексійовича «Теоретико-методологічні та правові засади використання штучного інтелекту в Україні» поданої на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за науковою спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Варинський Владислав Олексійович виконав дисертаційну роботу у Одеському державному університеті внутрішніх справ самостійно. Тема дисертації затверджена Вченою радою Одеського державного університету внутрішніх справ 31 березня 2026 року (протокол № 4).

Рецензенти, призначені Вченою радою Одеського державного університету внутрішніх справ 28 квітня 2026 року (протокол №5), доктор юридичних наук, професор Віра ГАЛУНЬКО, доктор юридичних наук, професор Володимир ГРОХОЛЬСЬКИЙ, доктор юридичних наук, професор Аліна ДЕНИСОВА констатують, що 06 травня 2026 року кафедрою адміністративно-правових дисциплін Інституту права та безпеки Одеського державного університету внутрішніх справ було проведено фаховий семінар для апробації докторської дисертації **Варинського Владислава Олексійовича «Теоретико-методологічні та правові засади використання штучного інтелекту в Україні»**, поданої на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. У семінарі брали участь зазначені рецензенти (протокол засідання кафедри у формі фахового семінару від 06 травня 2026 року № 9). Результати семінару взято до уваги під час підготовки висновку.

Провівши попередню експертизу докторської дисертації Варинського Владислава Олексійовича **«Теоретико-методологічні та правові засади використання штучного інтелекту в Україні»** та наукових публікацій, у яких висвітлено основні наукові положення докторської дисертації, а також за результатами фахового семінару рецензенти встановили:

1. Подана для попередньої експертизи докторська дисертація є кваліфікаційною науковою працею, виконаною здобувачем самостійно. Робота містить науково обґрунтовані, достовірні висновки і результати, отримані автором особисто.

2. Докторська дисертація містить наукові положення, які характеризуються новизною, мають теоретичну і практичну цінність та свідчать про вагомий особистий внесок здобувача у правничу науку щодо формування сучасної доктрини адміністративно-правового регулювання використання штучного інтелекту, яка враховуватиме не лише технологічні особливості AI-систем, а й конституційні засади діяльності держави, принцип верховенства права, пріоритет прав і свобод людини, принципи належного врядування, цифрової трансформації та людиноцентризму. Робота виконана у галузі права і відповідає паспорту наукової спеціальності 12.00.07 адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Дисертація характеризується єдністю змісту та відповідає принципам академічної доброчесності.

Наукова новизна дисертаційного дослідження полягає в тому, що воно є першою в Україні комплексною теоретико-прикладною розвідкою, у якій на основі аксіологічних імперативів людиноцентризму та стандартів Європейського Союзу сформовано теоретико-методологічні та правові засади використання штучного інтелекту й визначено стратегічні орієнтири проактивної правової політики держави в умовах цифровізації суспільних відносин.

Найбільш вагомі результати дослідження, що визначають його наукову новизну та винесені на захист, полягають у такому:

уперше:

- сформульовано авторську дефініцію штучного інтелекту як правової категорії, відповідно до якої його визначено як високотехнологічну автономну інтелектуальну систему машинного походження, що характеризується внутрішньою здатністю до динамічної адаптації (самонавчання на основі великих масивів даних) і функціональною спроможністю безпосередньо або опосередковано формувати, оптимізувати чи реалізовувати алгоритмічні рішення (прогнози, рекомендації), які мають юридично значущий характер та можуть створювати потенційні ризики для фундаментальних прав і свобод людини, національної безпеки, демократичного врядування та публічного порядку;

- запропоновано та обґрунтовано концептуальні основи адміністративно-правового механізму використання систем ШІ, який визначено як багаторівневу динамічну систему взаємопов'язаних принципів, суб'єктів, правових режимів та засобів контролю; визначено нормативну архітектуру цього механізму, що реалізується через розроблену комплексну трирівневу модель (горизонтальний рамковий Закон України «Про безпечне та відповідальне використання систем штучного інтелекту», системні зміни до базового процесуального й інформаційного законодавства та підзаконні акти Кабінету Міністрів України);

- визначено адміністративно-правове зонування (межі) допустимості використання систем ШІ, відповідно до якого правомірність застосування алгоритмічних систем визначається не галузевою сферою їх функціонування, а динамічним співвідношенням ступеня автономності технології, рівня ризику, інтенсивності втручання у права людини та спроможності здійснення ефективного людського контролю;

- розроблено авторський аксіологічний ризик-орієнтований тест адміністративно-правової оцінки допустимості використання систем штучного інтелекту, який, на відміну від ринково-функціональної моделі класифікації AI Act, ґрунтується на конституційній ієрархії правових благ та передбачає послідовне оцінювання потенційного впливу систем ШІ на: 1) життя і здоров'я людини; 2) національну безпеку та стійкість держави; 3) фундаментальні права, свободи та законні інтереси особи; 4) демократичне врядування, верховенство права й інституційну спроможність публічної влади;

- обґрунтовано новий правовий принцип – принцип пропорційності адміністративно-правового впливу при використанні ШІ, відповідно до якого інтенсивність регуляторного тиску, державного контролю та імперативність адміністративних процедур перебувають у прямій залежності від ступеня потенційної загрози, яку конкретна система ШІ створює для об'єктів адміністративно-правової охорони;

- розроблено засади адміністративної процедури використання високоризикових систем ШІ, яка інтегрує в єдиний послідовний адміністративний процес інвентаризацію, оцінювання ризиків, оцінку відповідності, оцінювання впливу на основоположні права людини (HRIA/FRIA), державну реєстрацію, алгоритмічний аудит, змістовний людський контроль, післяринковий моніторинг та реагування на інциденти;

- запропоновано гібридну мережеву інституційну модель публічного адміністрування у сфері ШІ, яка визначає функціональну систему та правила взаємодії суб'єктів формування державної політики (Кабінет Міністрів України, Мінцифри), незалежного нагляду й контролю (Національний компетентний орган, секторальні регулятори), парламентського правозахисного контролю (Уповноважений ВРУ з прав людини) та судового захисту;

- запропоновано систему адміністративно-правових інструментів супроводу життєвого циклу ШІ, до складу якої включено паспорт ризику системи ШІ, інтегроване адміністративне досьє, Державний реєстр високоризикових систем, алгоритмічний аудит та модель «відтворюваного алгоритмічного сліду» в адміністративному провадженні;

удосконалено:

- класифікацію етапів та моделей міжнародно-правового реагування на технологічні виклики, яку побудовано з урахуванням еволюції регуляторних моделей від етичного саморегулювання (soft law) до юридично обов'язкового ризик-орієнтованого регулювання (hard law) систем штучного інтелекту, що дало змогу визначити закономірності трансформації міжнародних стандартів у національний правовий механізм;

- наукові підходи до формування понятійно-категоріального апарату дослідження шляхом уточнення змісту та юридичного наповнення категорій «штучний інтелект як об'єкт публічного адміністрування», «механізм адміністративно-правового регулювання використання ШІ», «адміністративно-правовий режим системи штучного інтелекту», «високоризикова система ШІ» та «адміністративно-правовий ризик»;

- класифікацію систем штучного інтелекту в контексті правового регулювання шляхом її доповнення кумулятивними юридично значущими критеріями: рівнем автономності, здатністю до адаптивності, класом ризику,

процесуальним контекстом сфери застосування та моделлю необхідного людського контролю;

- функціонально-правовий підхід до оцінки людського контролю за використанням автономних систем озброєння та військових технологій ШІ, відповідно до якого визначальним критерієм визначено не технічну архітектуру взаємодії людини і алгоритму (human-in/on/out-of-the-loop), а реальну здатність військової посадової особи здійснювати змістовний юридично значущий контроль над прийняттям рішення про застосування сили та нести персональну відповідальність за його наслідки;

- теоретичні підходи до визначення адміністративно-правового статусу суб'єктів створення та експлуатації систем ШІ на основі їх функціонального розмежування залежно від конкретної ролі у життєвому циклі технології та рівня їхньої спроможності контролювати алгоритмічні й правові ризики (розробників, постачальників, розгортувачів та органів нагляду);

- розуміння системи правових засобів регулювання використання систем ШІ шляхом їх групування за функціональним призначенням на регулятивні, превентивні, контрольні-наглядові, інформаційні, процедурні та гарантійні інструменти;

- наукові бачення щодо реалізації ризикоорієнтованої державної правової політики у сфері ШІ шляхом адаптації положень *AI Act* та Рамкової конвенції Ради Європи до правової системи України з урахуванням викликів відновлення держави та режиму воєнного стану;

дістало подальшого розвитку:

- концептуальний дуалізм аксіологічного-правового виміру використання систем ШІ; який полягає у доктринальному співіснуванні гуманістичної та трансгуманістичної моделей технологічного розвитку, що дозволило довести визначальну роль права у забезпеченні пріоритету прав людини, людської автономії та суспільного контролю над використанням автономних алгоритмічних систем;

- теоретико-методологічна доктрина адміністративно-правового регулювання систем ШІ, яка базується на інтеграції людиноцентричної, ризикоорієнтованої, сервісної та безпекової парадигм публічного адміністрування і визначає систему принципів, режимів та інструментів забезпечення правомірного функціонування цифрових технологій;

- доктринальні положення щодо людиноцентричного адміністративно-правового регулювання використання систем ШІ як фундаментальної основи забезпечення балансу між прискореним технологічним розвитком, загальносуспільними інтересами та превентивним захистом прав особи;

- теоретичні засади адміністративно-правового забезпечення алгоритмічної прозорості, підзвітності, пояснюваності та алгоритмічної справедливості як базових юридичних гарантій захисту прав громадян від упередженості чи помилок систем штучного інтелекту;

- диференційована адміністративно-правова модель допустимої автономії медичного штучного інтелекту, відповідно до якої встановлено правові режими та межі використання систем ШІ залежно від етапу надання медичної допомоги із обов'язковим збереженням остаточного клінічного

розсуду за лікарем-людиною;

- концепція правової недопустимості алгоритмічної деформації дискреційних повноважень правоохоронних і судових органів, відповідно до якої впровадження систем ШІ не може призводити до заміщення індивідуального суддівського розсуду чи дискреційної юрисдикції органів правопорядку автоматизованими алгоритмічними висновками, а вимагає обов'язкового збереження персональної відповідальності суб'єкта владних повноважень;

- наукові підходи до визначення меж допустимого використання систем ШІ в освітньому та науковому просторі, що передбачають чітку диференціацію правомірного інформаційно-технічного супроводу від недопустимого заміщення системами ШІ самостійної когнітивної діяльності й академічної свободи.

3. Обґрунтованість та достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, запропонованих автором у дисертації, забезпечується правильним визначенням методології дослідження та опрацюванням достатньої кількості джерельної бази. Методологічну основу дослідження становить комплекс загальнонаукових та спеціально-юридичних методів, системне застосування яких зумовлене специфікою правового регулювання використання штучного інтелекту, міждисциплінарною природою алгоритмічних систем і потребою модернізації вітчизняного законодавства.

Застосування *діалектичного методу* дозволило розкрити суперечливі тенденції інтеграції штучного інтелекту – посилення його технологічного потенціалу за одночасного зростання ризиків для прав людини й національної безпеки, а також простежити еволюцію правової політики від реактивного регулювання до проактивних ризик-орієнтованих моделей (розділи 1 – 4).

За допомогою *системного методу* досліджено внутрішні та зовнішні зв'язки між фундаментальними засадами конституційного, адміністративного та інформаційного права України й нормами спеціального законодавства, що регулює стратегічні сфери суспільних відносин, а також визначено місце секторальних обмежень використання алгоритмічних систем у загальній структурі публічно-правового регулювання (розділи 2 – 4).

Структурно-функціональний та аксіологічний методи застосовано для правової оцінки ціннісних засад обмеження використання штучного інтелекту крізь призму імперативів людської гідності, свободи, справедливості, недискримінації та пропорційності. Це дозволило обґрунтувати ризик-орієнтовану модель як легітимний та ефективний превентивний інструмент забезпечення балансу інтересів особи, суспільства й демократичної держави (розділи 1 – 4).

Застосування *когнітивного методу* дозволило дослідити специфіку сприйняття автономності алгоритмічних систем у сучасній правовій свідомості та здійснити концептуальне переосмислення юридичних категорій у сфері цифровізації (розділи 1 – 4).

Завдяки *емпірико-соціологічним методам* (анкетуванню, аналізу результатів авторських опитувань та узагальненню емпіричних даних інших дослідників) з'ясовано реальний стан суспільних очікувань і занепокоєнь щодо інтеграції штучного інтелекту в Україні. Отримані результати дозволили

емпірично обґрунтувати вектори та межі нормативних обмежень і правових гарантій на національному рівні (підрозділи 1.3, 3.1).

Використання *прогностичного методу* уможливило визначення довгострокових векторів розвитку цифрового простору в Україні та обґрунтування орієнтирів проактивної правової політики держави, спрямованої на випередження потенційних технологічних загроз (розділи 2 – 4).

Історико-правовий метод дав змогу простежити генезу науково-доктринальних уявлень про штучний інтелект та еволюцію підходів до юридичного визначення його правової природи на різних етапах технологічного розвитку. Це дозволило виявити закономірності переходу від загальних декларативних принципів до сучасних комплексних моделей правового обмеження використання алгоритмічних систем (розділ 1 – 2).

Порівняльно-правовий метод використано для зіставлення вітчизняних підходів із правом Європейського Союзу (насамперед Регламентом ЄС про штучний інтелект), стандартами Ради Європи та правовими моделями окремих іноземних держав (США, Японії, Великої Британії) щодо встановлення заборонених і високоризикових практик використання ШІ (розділи 2 – 4).

Формально-юридичний метод та *метод правового моделювання* застосовано для критичного аналізу чинних і проєктних нормативно-правових актів, з'ясування доктринального змісту юридичних дефініцій, виявлення системних прогалин і колізій, а також побудови авторської секторальної моделі обмежень використання штучного інтелекту та формулювання концептуальних пропозицій щодо вдосконалення правового регулювання (розділи 1 – 4).

Емпіричну базу дисертаційного дослідження становлять матеріали офіційних звітів, аналітичних доповідей, рекомендацій та експертних висновків міжнародних і європейських інституцій, практику Європейського суду з прав людини, документи Європейської комісії, Європейської ради з питань штучного інтелекту, національних регуляторних органів держав-членів Європейського Союзу, рішення судів, результати соціологічних, статистичних та аналітичних досліджень, присвячених суспільному сприйняттю, ризикам та особливостям використання технологій штучного інтелекту в різних сферах суспільних відносин, а також результати проведеного автором опитування 1092 респондентів з питань використання ШІ в Україні.

Структура роботи зумовлена метою та завданнями дослідження і складається зі вступу, чотирьох розділів, що включають 14 підрозділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації становить 562 сторінки. Із них основний текст займає 403 сторінки, список використаних джерел (531 найменування) – 64 сторінки, додатки – 73 сторінки.

4. Теоретичне та практичне значення результатів дисертації полягає в тому, що сформульовані в роботі висновки, рекомендації та пропозиції можуть бути безпосередньо використані:

– у правотворчій діяльності – при підготовці змін до законодавства України, розробленні спеціальних нормативно-правових актів у сфері використання ШІ, а також при формуванні проактивних секторальних напрямів державної правової політики (лист народної депутатки, голови підкомітету з питань вищої освіти Комітету ВРУ з питань освіти, науки та інновацій, д.ю.н.,

професора Юлії Гришиної від 22.04.2026; при розробленні процедур, стандартів і внутрішніх регламентів використання систем ШІ, а також при впровадженні процедур оцінювання впливу на фундаментальні права людини (FRIA) (довідка про провадження результатів дослідження до Association «METAVERSE-UA», підписана Phd, старшим офіційним членом міжнародної Робочої групи з нагляду за етикою штучного інтелекту, що входить до складу Комітету зі стандартів штучного інтелекту (C/AISC) Асоціації стандартів Інституту інженерів з електротехніки та електроніки (IEEE SA) О. Костенком № 140720266-07-14 від 14.07.2026);

– у діяльності судових та правоохоронних органів – для запобігання забороненим практикам застосування ШІ у сфері правопорядку та здійснення правосуддя, розподілу відповідальності між суб'єктами їх розроблення, впровадження і використання, а також оцінки доказів, оброблених за допомогою таких систем;

– в освітньому процесі – при викладанні навчальних дисциплін «Кримінальний аналіз», «Пошук інформації з відкритих джерел (OSINT) працівниками кримінальної поліції», «Протидія кіберзлочинності» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю «Правоохоронна діяльність», «Інформаційна та кібернетична безпека» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю «Системний аналіз», розроблення освітніх програм, навчально-методичного забезпечення, а також у науково-дослідній роботі здобувачів вищої освіти (акт впровадження в освітній процес ОДУВС від 15.07.2026 б/н);

– у науковій діяльності – при виконанні НДР «Пріоритетні напрями реформування правоохоронних органів в умовах розвитку демократичних процесів у державі» (реєстраційний номер 0123U103538) та теми кафедри кримінального аналізу та інформаційних технологій ОДУВС «Інформаційні технології: сучасний стан, особливості в умовах війни та післявоєнний період» (реєстраційний номер 0123U103748) (акт впровадження у наукову діяльність ОДУВС від 15.07.2026 б/н)

5. Апробація та повнота опублікування результатів дослідження:
Висновки і положення дисертаційного дослідження обговорювалися на кафедрі адміністративного права та процесу Одеського державного університету внутрішніх справ, а також міжкафедральному семінарі. Основні положення дисертаційного дослідження оприлюднені на міжнародних та всеукраїнських конференціях, засіданнях круглих столів, у тому числі: «Наукові читання, присвячені пам'яті професора Т.А. Денисової» (м. Запоріжжя, 10 березня 2022 р.); «Людина має право: соціально-гуманітарний дискурс у контексті реформаційних процесів в Україні» (м. Одеса, 17 листопада 2022 р.); «Вдосконалення правового регулювання прав та основних свобод людини і громадянина» (м. Івано-Франківськ, 5-6 травня 2023 р.); «Створювальне знання: освіта для майбутнього» (м. Одеса, 9 червня 2023 р.); «Сучасна парадигма публічного управління» (м. Львів, 30 листопада – 2 грудня 2023 р.); «Штучний інтелект у

правовій практиці: межі та можливості» (м. Львів, 15 березня 2024 р.); «Проблеми інформаційного забезпечення та розвитку парламентського контролю в контексті Європейської та Євроатлантичної інтеграції України» (м.

Київ, 25 квітня 2024 р.); «Україна в умовах соціальної та цифрової трансформації: шляхи до сталого розвитку та повоєнної відбудови» (м. Київ, 22 листопада 2024 р.); «Трансформаційні процеси правотворчої діяльності та парламентського контролю» (м. Київ, 30 жовтня 2025 р.); «Україна в умовах соціальної та цифрової трансформації: теоретичні моделі правового регулювання штучного інтелекту» (м. Київ, 5 листопада 2025 р.).

Публікації. Результати наукового дослідження висвітлено в 30 публікаціях, серед них: 1 розділ в колективній монографії; 13 статей у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України; 4 – у виданнях, що індексовані в міжнародних наукометричних базах даних Scopus та Web of Science; 2 – у наукових періодичних виданнях інших держав із напрямку, з якого підготовано дисертацію; 10 – тези доповідей на наукових, науково-практичних конференціях, семінарах та засіданнях круглих столів.

Особистий внесок здобувача. Висновки та пропозиції, викладені у дисертації становлять особистий здобуток автора.

У статті «Information security and information hygiene on internet media» (авторський внесок 60 %) з А. Варинською, М. Костицьким, Н. Кушаковою-Костицькою автором проаналізовано поняття інформаційної безпеки та правові механізми протидії фейковій інформації. У статті з «Use of the “electronic court” service as a means of citizens' access to the judiciary» (авторський внесок 50 %) з Н. Шелевер, М. Янковим, В. Пилип, О. Анталовці здобувачем охарактеризовано основні правові ризики використання штучного інтелекту та цифрових технологій у сфері правосуддя й обґрунтовано необхідність забезпечення балансу між цифровізацією судочинства, захистом прав людини та принципом верховенства права. У статті «The potential and prospects of artificial intelligence use in strategic planning: issues of security and defense» (авторський внесок 45 %) з О. Руденко, І. Рафальським, О. Єрмак, Ю. Конопля дисертантом обґрунтовано необхідність людиноорієнтованого підходу до розроблення та застосування штучного інтелекту в оборонній сфері з урахуванням вимог прозорості, підзвітності та мінімізації правових ризиків. У статті «Digitization of local self-government based on the use of artificial intelligence in the context of sustainable development» (авторський внесок 45 %) з О. Руденко, О. Заїка, І. Кульчій, А. Мирошніченко автором розглянуто можливості використання штучного інтелекту для аналізу даних та підвищення ефективності правоохоронної діяльності за умови забезпечення належного захисту прав людини. У статті «Artificial intelligence in education: tool, object, «subject» of learning» (авторський внесок 80 %) з І. Донніковою та Н. Савіною дисертантом розкрито особливості використання штучного інтелекту у сфері освіти, визначено потенційні ризики його застосування та окреслено механізми правового регулювання. У статті «Electronic means of ensuring fair justice: contemporary and development prospects» (авторський внесок 50 %) з Н. Шелевер, М. Бурдоносовою, О. Рогач, В. Пилип проаналізовано концепцію цифровізації судочинства в сучасних умовах та виокремлено основні групи ризиків використання штучного інтелекту у забезпеченні справедливого правосуддя. У дисертації ідеї та матеріали кандидатської дисертації не використовувалися.

Вказане підтверджує повноту попереднього оприлюднення основних результатів дисертації у публікаціях та дотримання вимог п. 8 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 року №1197.

У наукових працях, опублікованих у співавторстві, використані лише ті ідеї та положення, які є результатом особистого дослідження дисертанта, що зазначено у вступі (особистий внесок).

Матеріали та висновки кандидатської дисертації в докторському дослідженні не використовувалися.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації: Монографія

1. Варинський В. Штучний інтелект в освіті: проблеми впровадження та регулювання. Створювальна сила знання : монографія. Книга друга / авт. кол. ; відп. ред.: І. А. Доннікова, Н. В. Кривцова. Київ : 7БЦ, 2025. С. 145–163. Статті у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань

України

2. Варинський В. О. Сучасні напрямки соціально-правових досліджень штучного інтелекту. Наукові перспективи. 2022. №. 12 (30). С. 299–

310. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-12\(30\)-299-310](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-12(30)-299-310)

3. Варинський В. О. Правосуб'єктність штучного інтелекту: міф чи реальність. Юридична Україна. 2024. № 11. С. 60–68. DOI: 10.37749/2308-9639-2024-11(263)-6. URL: <https://yur-ukraine.com/pravosubyektnist-shtuchnogo-intelektu-mif-chy-realnist-2/>

4. Варинський В. О. Правосуб'єктність штучного інтелекту: критичний погляд на автономність. Інформація і право. 2024. № 4 (51). С. 83–

94. DOI: [https://doi.org/10.37750/2616-6798.2024.4\(51\).317919](https://doi.org/10.37750/2616-6798.2024.4(51).317919)

5. Варинський В. О. Стан правового регулювання використання штучного інтелекту у законодавстві України. Юридична Україна. 2025. № 1. С. 40–50. DOI: 10.37749/2308-9639-2025-1(265)-6. URL: <https://yur-ukraine.com/stan-pravovogo-regulyuvannya-vykorystannya-shtuchnogo-intelektu-u-zakonodavstvi-ukrayiny>

6. Варинський В. О. Соціально-правові чинники формування довіри до штучного інтелекту (Частина 1). Право і суспільство. 2025. № 6. С. 524–532. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.6.73>

7. Варинський В. О. Основні підходи правового регулювання використання штучного інтелекту в освіті. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України. 2025. № 69. С. 140–151. DOI: <https://doi.org/10.15330/apiclu.69.1.40-1.51>

8. Варинський В. Алгоритмічне забезпечення охорони громадського порядку : правові межі застосування штучного інтелекту у діяльності правоохоронних органів. Академічні візії. 2025. № 48. С. 1–11. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/3189>

9. Варинський В.О. Нормативне регулювання використання штучного інтелекту у правосудді. Журнал східноєвропейського права. 2025. № 140. С. 291 – 299. DOI: <http://doi.org/10.71404/2409-6415.140.35>

10. Варинський В. О. Правова парадигма довіри до штучного інтелекту (Частина II). Право і суспільство. 2026. № 1. С. 258–264. DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2026.1.1.33>

11. Варинський В. О. Етичні та правові ризики застосування штучного інтелекту у правоохоронній діяльності та діяльності спецслужб. Вісник Пенітенціарної асоціації України. 2026. №1 (35). С. 245–256. DOI: <https://doi.org/10.34015/2523-4552.2026.1.22>

12. Варинський В. О. AI Act як ризик-орієнтована модель правового обмеження застосування штучного інтелекту у правоохоронній діяльності та діяльності спецслужб. Південноукраїнський правничий часопис. 2026. № 1. С. 134–141. DOI : <https://doi.org/10.32850/sulj.2026.1.23>

13. Варинський В. Правове регулювання обмеження використання штучного інтелекту в медицині: основні міжнародні підходи. Український часопис міжнародного права. 2026. № 1. С. 21–33. DOI: <https://doi.org/10.36952/ujil.2026.1.3>

14. Варинський В. О. Оцінка впливу високоризикових систем штучного інтелекту на права людини як інструмент правової політики України. Академічні візії. 2026. Вип 53. DOI: <https://doi.org/10.66556/2786-586X.53.varynskyi-v>

Статті у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus

15. Varynskyi V., Varynska A., Kostytsky M., Kushakova-Kostytska N. Information security and information hygiene on internet media. Nexo Revista Científica. 2021. Vol. 34. , № 1. P. 120–128. DOI: <https://doi.org/10.5377/nexo.v34i01.11291>

16. Varynskyi V., Shelever N., Yankovyi M., Pylyp V., Antalovtsi O., Halahan O. Use of the “electronic court” service as a means of citizens' access to the judiciary. Lex Humana. 2023. Vol. 16. № 1. P. 249–266. URL: <https://seer.ucp.br/seer/index.php/LexHumana/article/view/2891>

17. Rudenko O., Rafalskyi I., Yermak O., Varynskyi V., Konoplia Y. The potential and prospects of artificial intelligence use in strategic planning: issues of security and defense. AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research. 2024. Vol. 14/02-XLIV. P. 6–12. URL: https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/140244/papers/A_01.pdf

18. Rudenko O., Zaika O., Varynskyi V., Kulchii I., Myroshnychenko A. Digitization of local self-government based on the use of artificial intelligence in the context of sustainable development. Edelweiss Applied Science and Technology. 2024. Vol. 8. № 6. P. 1467–1480. DOI: <https://doi.org/10.55214/25768484.v8i6.2263>

Статті у наукових періодичних виданнях інших держав

19. Varynskyi V. Health-saving technologies in the context of globalization. International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE). 2019. Vol. 8. Issue 4S. P. 63–67. DOI: 10.35940/ijrte.D1023.1184S19

20. Varynskyi V., Donnikova I., Savinova N. Artificial intelligence in education: tool, object, «subject» of learning. Journal of International Legal Communication. 2023. Vol. 10. № 3. P. 46–55. DOI: <https://doi.org/10.32612/uw.27201643.2023.10.3.pp.46-55>

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

1. Варинський В.О., Савінова Н.А. Два епізоди кримінальної юстиції

майбутнього: футуристичний прогноз. Наукові читання присвячені пам'яті професора Т.А. Денисової : збірник матеріалів (м. Запоріжжя, 10 березня 2022 р.). Класичний приватний університет. Запоріжжя : КПУ, 2022. С. 308–311.

2. Варинський В. Філософські засади концепції інтернету речей. Людина має право: соціально-гуманітарний дискурс у контексті реформаційних процесів в Україні: матеріали круглого столу (м. Одеса, 17 листопада 2022 р.). Одеса : ОДУВС, 2022. С. 15–18. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/16985/1/SviRLYTSKAIA.pdf#page=16>

3. Варинський В.О. Основні настанови резолюції Європарламенту про цивільно-правові норми в робототехніці та штучний інтелект: дайджест основних підходів. Вдосконалення правового регулювання прав та основних свобод людини і громадянина : матеріали щорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (м. Івано-Франківськ, 5-6 травня 2023 р.). Івано-Франківськ, 2023. С. 78–81. URL: <https://law.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/12/youth2023-r.pdf>

4. Варинський В. Штучний інтелект та освіта. Створювальне знання: освіта для майбутнього : матеріали 6-го круглого столу в рамках науково-освітнього міжнародного проєкту «Створювальне знання: науково-освітні практики 3.0» (м. Одеса, 9 червня 2023 р.). Одеса : НУОМА, 2023. С. 5–8. URL: http://onma.edu.ua/wp-content/uploads/2023/09/Materialy_6-go_kruglogo-stolu_23.pdf

5. Варинський В. Штучний інтелект та проблеми безпеки. Сучасна парадигма публічного управління : збірник тез V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 30 листопада – 2 грудня 2023 р.) / За наук. ред. к.є.н., доцента Стасишина А.В. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. Львів, 2024. С. 512–515. URL: https://nung.edu.ua/sites/default/files/2024-06/Збірник_5_Парадигма_2024.pdf

6. Варинський В.О. Ризики використання елементів штучного інтелекту в розробках автономної зброї: на шляху визначень нормативних обмежень. Штучний інтелект у правовій практиці: межі та можливості: матеріали Всеукраїнського круглого столу (м. Львів, 15 березня 2024 р.). Львів: ЛьвДУВС, 2024. С.45–49
URL:https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/7424/1/15_03_2024.pdf

7. Варинський В. О., Савінова Н. А. Ефективність удосконалення законодавства та штучний інтелект. Проблеми інформаційного забезпечення та розвитку парламентського контролю в контексті Європейської та Євроатлантичної інтеграції України : матеріали науково-практичної конференції (м. Київ, 25 квітня 2024 р.). Київ; Одеса : Фенікс, 2024. С. 107–111. URL: https://ippi.org.ua/sites/default/files/konferenciya_25.04.2024.pdf

8. Варинський В. Правосуб'єктність штучного інтелекту: впродовження ідей О. А. Баранова. Україна в умовах соціальної та цифрової трансформації: шляхи до сталого розвитку та повоєнної відбудови : матеріали науково-практичної конференції (м. Київ, 22 листопада 2024 р.). ДНУ «Інститут інформації, безпеки і права Національної академії правових наук України». Київ; Одеса:Фенікс,2024.С.

185191.URL:https://ippi.org.ua/sites/default/files/ukrayina_v_umovah_socialnoyi_ta_cifrovoyi_transformaciyi_maket.pdf

9. Варинський В. Ризики використання ШІ в правосудді: огляд проблеми. Трансформаційні процеси правотворчої діяльності та парламентського контролю : матеріали науково-практичної конференції (м. Київ, 30 жовтня 2025 р.). Київ; Одеса : Фенікс, 2025. С. 97–101. URL: https://ippi.org.ua/sites/default/files/zbirnik_tez_30.10.2025.pdf

10. Варинський В. Основні критерії заборон використання ШІ за AI Act. Україна в умовах соціальної та цифрової трансформації : теоретичні моделі правового регулювання штучного інтелекту : матеріали науково-практичної конференції (м. Київ, 5 листопада 2025 р.). Київ; Одеса : Фенікс, 2025.

C.116–

120.URL:https://ippi.org.ua/sites/default/files/zbirnik_tez_05.11.2025_1.pdf

Особистий внесок здобувача. Дисертація є самостійною, завершеною науковою працею. Сформульовані в ній положення, узагальнення, висновки, рекомендації та пропозиції обґрунтовано на підставі самостійно проведених досліджень.

Ідеї та розробки, що належать співавторам, разом з якими були опубліковані наукові статті, в дисертації не використовувалися.

6. Дотримання принципів академічної доброчесності. Вивчення змісту дисертації та наукових публікацій дає змогу дійти висновку про відсутність академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації чи порушення інших видів принципів та правил академічної доброчесності, які могли б поставити під сумнів самостійний характер рецензованого дослідження. Зазначене підтверджується наявністю відповідних посилань на згадані автором по тексту літературних джерел, зокрема й під час використання ідей, розробок, відомостей тощо.

За результатами фахового семінару щодо апробації дисертації **Варинського Владислава Олексійовича «Теоретико-методологічні та правові засади використання штучного інтелекту в Україні»** було ухвалено:

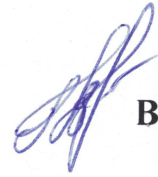
1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Варинського Владислава Олексійовича **«Теоретико-методологічні та правові засади використання штучного інтелекту в Україні»**, поданої на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Варинського Владислава Олексійовича відповідає паспорту наукової спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право, а також Вимогам до оформлення дисертацій, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами) та Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197.

3. Рекомендувати дисертацію Варинського Владислава Олексійовича **«Теоретико-методологічні та правові засади використання штучного**

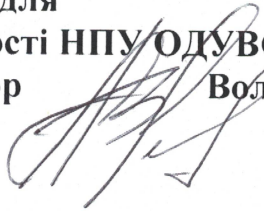
інтелекту в Україні» до подання на розгляд спеціалізованій вченій раді відповідного профілю.

**Професор кафедри
адміністративної діяльності поліції
факультету підготовки фахівців для
підрозділів превентивної діяльності НПУ ОДУВС
доктор юридичних наук, професор**

Віра ГАЛУНЬКО

**Професор кафедри
адміністративного права і процесу
факультету підготовки фахівців для
підрозділів превентивної діяльності НПУ ОДУВС
доктор юридичних наук, професор**

Володимир ГРОХОЛЬСЬКИЙ

**Завідувач кафедри
адміністративно-правових дисциплін
інституту права та безпеки ОДУВС
доктор юридичних наук, професор**

Аліна ДЕНИСОВА

**Головуючий на засіданні:
Професор кафедри
адміністративно-правових дисциплін
інституту права та безпеки
доктор юридичних наук, професор**

Христофор ЯРМАКІ